

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Комунікація з військовими та ветеран(к)ами»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *23 Соціальна робота*

Спеціальність – *231 Соціальна робота*

Освітньо-професійна програма – *Соціальна робота*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1, семестр – 1*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Джуган Руслана Іванівна**, доцент, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: ruslana.sopko@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Ця дисципліна спрямована на те, щоб допомогти студентам стати більш обізнаними та чутливими до потреб військових та ветеранів, сприяючи створенню суспільства підтримки.

2. Метою навчальної дисципліни є: набуття студентами знань та навичок, необхідних для ефективної та емпатійної взаємодії з військовослужбовцями та ветеранами. Цей курс має на меті допомогти зрозуміти особливі потреби та проблеми, з якими стикаються ці клієнти, а також навчити студентів основам психологічної підтримки та етичним аспектам спілкування.

Завдання курсу: дати загальне уявлення про військову службу, структуру збройних сил та особливості життя військових і ветеранів; розвинути комунікативні навички; навчитись ефективним методам спілкування, які враховують специфіку військової культури та можливі психологічні травми; вивчення основ психологічної підтримки для розуміння того, як правильно реагувати на стресові ситуації, ПТСР (посттравматичний стресовий розлад) та інші психологічні проблеми; розглянути етичні питання, пов'язані з конфіденційністю та повагою до особистого простору ветеранів; ознайомити з ресурсами та організаціями, які можуть надати допомогу військовослужбовцям та ветеранам.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

Тема 1. Спілкування в комунікативній культурі суспільства

Тема 2. Стратегії, тактики, рівні, стилі і типи спілкування

Тема 3. Морально-психологічний контекст спілкування

Тема 4. Труднощі, бар'єри та деформації спілкування

Тема 5. Особливості комунікації з ветеранами

Тема 6. Перша взаємодія з ветеранами

Тема 7. Ветеранська (військова) культура взаємодії

Тема 8. Способи покращення комунікації з ветеранами

Тема 9. Військова етика спілкування

Тема 10. Культура спілкування з ветеранами

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

Загальні компетентності (З)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

З1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

З2. Здатність забезпечувати конфіденційність особистої інформації про отримувачів соціальних послуг.

З3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

З10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення з урахуванням їх національно-культурного, гендерного, соціального статусу.

ФК3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання.

ФК4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.

ФК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності.

ФК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.

ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики

у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК18. Здатність орієнтуватись у системі законів та нормативно-правових актів, що діють в сфері соціального захисту осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують соціальної підтримки і допомоги.

Фахові компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)

Професійний стандарт «Фахівець із соціальної роботи»:

И2. Здатність розробляти пропозиції щодо підвищення ефективності соціального захисту населення на індивідуальному, груповому рівнях, в тому числі у межах адміністративно-територіальної одиниці територіальної громади в межах повноважень.

К1. Здатність визначати показники якості надання соціальних послуг та соціальної підтримки мешканцям адміністративно-територіальної одиниці територіальної громади та застосовувати їх під час оцінювання якості.

К2. Здатність розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та реалізації управлінських рішень.

Л5. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати і розв'язувати конфлікти в професійному колективі.

М4. Здатність автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях у випадках загрози життю та / або здоров'ю отримувачів соціальних послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белавін С.П., Мітіна С.В., Орловська О.А. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів : навчальний посібник. Херсон: Олді, 2021. 436 с.
2. Блінов О.А. Напрямки організації та психологічні технології військово-соціальної роботи. Теоретичні та практичні проблеми надання соціальних послуг в Україні: монографія / [Котикова О., Блінов О., Радченко М. та ін.]; за заг. ред. О. Котикової. Київ: Видавець Кравченко Я.О., 2023. С.106-144.
3. Блінов О.А., Тімкін І.Ф. Соціальна робота з пораненими військовослужбовцями в військовому госпіталі. Соціальна та освітня інклюзія: історія, сучасність, перспективи розвитку: колективна монографія у 2-х частинах. Частина 1. Інституційні та особистісні аспекти впровадження в Україні / за ред. С.П.Миронової, Л.Б.Платаш. Чернівці: Технодрук, 2021. С.266-279.
4. Власенко Р.Г. Застосування теорії змін у стратегічному плануванні в об'єднаних територіальних громадах: практичний посібник: Київ: Програма розвитку ООН в Україні, 2020. 92 с.
5. Гордієнко Є. Механізми реалізації державної політики соціального захисту учасників бойових дій в Україні: дис. докт. філософії з публічного управліннята адміністрування. Харків, 2021 р. 217 с.
6. Горбунова В., Савиченко О., Тичина І., Портницька Н. Методичний посібник для соціальних працівників: Посилення спроможності соціальних працівників здійснювати психосоціальну підтримку ветеранів та їх сімей з

питань психічного здоров'я. IREX: Програма рінтеграції ветеранів, 2022. 61 с.

7. Мітіна С.В. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів: навчальний посібник / за ред. С.В.Мітіної. Київ: Гельветика, 2020. 436 с
8. Пірен М.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорія та практика. Чернівці: Чернів. нац.ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 327 с.
9. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
- 10.Слозанська Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія. Тернопіль, ТНПУ імені В.Гнатюка, 2018. 382 с.